

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Aleše Sabola ve věci

žalobkyně: **A. D.**, státní příslušnost Ukrajina
bytem X

zastoupená advokátem Mgr. Pavolem Kehlem
sídlem Panská 895/6, Praha 1

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 3. 2019, č. j. MV-151375-6/SO-2018

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále jen „**napadené rozhodnutí**“), kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „**správní orgán I. stupně**“) ze dne 13. 9. 2018, č. j. OAM-7177-14/DP-2018 (dále jen „**prvostupňové rozhodnutí**“). Tím byla podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 36 odst. 3 a § 38 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 7. 2019 (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“), zamítnuta žádost žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území.

II. Napadené rozhodnutí žalované

2. V napadeném rozhodnutí žalovaná nejprve zrekapitulovala průběh správního řízení. Uvedla, že žalobkyně požádala dne 18. 4. 2018 o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území z důvodu nestabilní společenské a bezpečnostní situace na Ukrajině, konkrétně v Luhanské oblasti, odkud pochází. V rámci správního řízení žalobkyně tvrdila, že se v květnu 2018 situace opět zhoršila, neboť došlo k zostření vojenské konfrontace. Dle žalobkyně i nadále trvá překážka, která jí brání ve vycestování a dle jejího vyjádření nemá možnost pobývat v jiné části Ukrajiny. Správní orgán I. stupně žádost žalobkyně zamítl, neboť dle jeho názoru z nařízení Rady EU a Evropského parlamentu č. 2017/850/EU ze dne 17. 5. 2017 (které vychází ze Závěrečné hodnotící zprávy Komise EU č. COM (2015) 905 ze dne 18. 12. 2015) vyplývá, že po uplynutí krátkodobých víz na území EU by občanům Ukrajiny neměla obecně bránit žádná překážka v jejich návratu do země původu. Situace na Ukrajině by tedy neměla být důvodem, který by měl vést občany Ukrajiny k rozhodnutí setrvat na území členských států neoprávněně, či žádat o udělení azylu. Dle správního orgánu I. stupně tak Ukrajina nepředstavuje pro žalobkyni překážku jejího návratu do země původu.
3. Proti prvostupňovému rozhodnutí se žalobkyně odvolala, přičemž namítala, že byl porušen § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), neboť žalobkyni svědčilo legitimní očekávání, že jí bude pobytové oprávnění prodlouženo s ohledem na její předchozí povolený pobyt, když i tehdy nepanovalo nebezpečí na celém území Ukrajiny. Dle žalobkyně tak správní orgán I. stupně změnil svou aplikační praxi, aniž by došlo k legislativní změně, nebo změně rozhodných skutečností. Žalobkyně za podstatnou změnu nepovažovala vydání nařízení č. 2017/850/EU.
4. Žalovaná se s prvostupňovým rozhodnutím ztotožnila, neboť neshledala trvání důvodů, pro které bylo žalobkyni uděleno vízum za účelem strpění pobytu a následně dlouhodobý pobyt za shodným účelem. Tento závěr žalovaná opřela zejména o nařízení č. 2017/850/EU, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnější hranice vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Ukrajina). Toto nařízení je přímo závazné. Podkladem nařízení byla závěrečná hodnotící zpráva ze dne 18. 12. 2015, která hodnotila oblast bezpečnosti a veřejného pořádku, přičemž všechna kritéria byla ze strany Ukrajiny splněna. Dle žalované jsou tak Rada EU a Evropský parlament toho názoru, že je na území Ukrajiny bezpečnost obyvatel zajištěna, stejně jako veřejný pořádek. Smyslem víza a pobytu za účelem strpění pobytu je zajištění ochrany po omezenou dobu trvání překážky na vůli cizince nezávislé, která v případě žalobkyně odpadla.

5. Dle žalované nebylo porušeno legitimní očekávání žalobkyně, neboť došlo k podstatné změně spočívající ve vydání nařízení č. 2017/850/EU. Žalovaná měla za to, že žalobkyně opomněla smysl víza za účelem strpění pobytu na území, které má pouze dočasně umožnit pobyt cizince na území ČR, než překážka vycestování odpadne. Žalobkyni již žádná překážka v návratu nebrání, přičemž žalovaná dodala, že má žalobkyně na území Ukrajiny svou rodinu, konkrétně sestru, která bydlí na území Donbasu. Žalovaná dále uvedla, že posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně není v daném řízení na místě, neboť takovou povinnost zákon o pobytu cizinců nestanoví. Není proto rozhodné, že na území ČR žijí rodinní příslušníci žalobkyně.

III. Žaloba

6. Žalobkyně v podané žalobě uvedla, že v ČR pobývá už od roku 2014, prvotně získala dlouhodobé vízum za účelem strpění s odkazem na bezpečnostní situaci na Ukrajině. Toto pobytové oprávnění pak překlenuje do dlouhodobého pobytu za účelem strpění, který jí byl udělen ze stejných důvodů.
7. Žalobkyně zejména namítala, že došlo k porušení § 2 odst. 4 správního řádu, tedy zásady legitimního očekávání. Žalobkyně uvedla, že ani v roce 2014 neplatilo, že by panovalo nebezpečí na celém území Ukrajiny. V případě udělení víza za účelem strpění i pobytu za účelem strpění existovaly na Ukrajině části území, které byly bezpečné. Argumentaci žalované proto považuje za lichou. Ke změně skutkové situace tak nedošlo.
8. Stejně tak dle žalobkyně nedošlo ani ke změně legislativy. Argumentace žalované s odkazem na nařízení č. 2017/850/EU není přiléhavá. Přestože je nařízení přímo účinné, žalovaná nesprávně interpretovala jeho obsah. Nařízení upravuje toliko seznam států, které mají bezvízovou povinnost se schengenskými státy. Členské státy tak musí respektovat nařízení v tom smyslu, že budou tolerovat bezvízový přístup občanů Ukrajiny na svá území. Z nařízení dle žalobkyně nevyplývá žádná souvislost s jejím pobytovým řízením. Rada EU a Evropský parlament v souvislosti s vydáním nařízení zkoumají otázku bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku schengenských států. Vnitřní ozbrojený konflikt na Ukrajině neznamena bezpečnostní riziko pro státy EU a jejich občany, což dle přesvědčení žalobkyně vedlo k vydání nařízení č. 2017/850/EU. Žalobkyně dále dodala, že i nadále není Luhanská a Doněcká oblast bezpečná, přičemž nadále existují oblasti, které bezpečné jsou.
9. Podle žalobkyně tak žalovaná změnila aplikační praxi, aniž by došlo k legislativní změně a změně rozhodných skutečností. Tuto změnu neodůvodnila, čímž založila nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí. V této souvislosti žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu 22. 8. 2013, č. j. 1 As 67/2013 - 42.
10. S ohledem na uvedené žalobkyně navrhla napadené rozhodnutí zrušit.

IV. Vyjádření žalované a další podání žalobkyně

11. Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na svých závěrech. Dle žalované je vízum k pobytu za účelem strpění na území, stejně jako dlouhodobý pobyt za stejným účelem, specifický institut, který je udělován pouze ze zákonem stanovených důvodů a nemá primárně nahrazovat jiné typy pobytových oprávnění.
12. Žalovaná nesouhlasila s názorem žalobkyně, že nedošlo k legislativní změně. Nařízení č. 2017/850/EU bylo vydáno mimo jiné z důvodu, že na Ukrajině byla zajištěna bezpečnost a veřejný pořádek a Ukrajina splnila všechna kritéria stanovená v akčním plánu

na uvolnění vízového režimu. Z důvodu této změny dle žalované odpadly důvody, které jí znemožňovaly ve vycestování. Otázka možnosti vnitřního přesídlení na Ukrajině nebyla předmětem řízení, navíc se může žalobkyně svobodně pohybovat po území Ukrajiny. V poslední řadě žalovaná uvedla, že míra začlenění žalobkyně do české společnosti a vztahy s příbuznými jsou ve vztahu k důvodům zamítnutí žádosti irelevantní.

13. V podání ze dne 3. 8. 2021 žalobkyně navrhla provedení výslechu své dcery T. O. a žádala o zajištění tlumočnicka do ruského jazyka. Podle žalobkyně by její dcera měla objasnit okolnosti panující na Ukrajině v době před přicestováním do ČR i v době následné a vysvětlit potíže, které by žalobkyni (coby rusky mluvící Ukrajinou) při návratu do vlasti čekaly. Rovněž tak může dcera lépe popsat její potřeby, zdravotní stav vzhledem k tomu, že žalobkyně samotná se kvůli velkému stresu jednání nejspíš účastnit nebude.

V. Průběh ústního jednání

14. Na ústním jednání konaném dne 30. 8. 2021 účastníci především odkazovali na svá dosavadní podání a uplatněnou argumentaci. Žalobkyně zdůraznila, že nosnou myšlenkou žaloby je nepředvídatelný postup správního orgánu I. stupně. Upozornila na to, že jí nebylo při podání žádosti nijak indikováno a nebyla poučena, že by se měly rozhodné skutečnosti jakkoli změnit, protože jinak by postupovala jiným způsobem a žádost o prodloužení povolení by ani nepodávala. Závěry správního orgánu I. stupně se přitom dozvěděla až z prvostupňového rozhodnutí. Nehledě na to, že vlastní individuální okolnosti se nezměnily a v místě bydliště žalobkyně stále trvá nepříznivá situace a žalobkyně se tak nemá kam vrátit.
15. Návrhu na výslech dcery žalobkyně učiněnému v podání ze dne 3. 8. 2021 (a zopakovanému u ústního jednání) soud nevyhověl, neboť o situaci na Ukrajině se v samotném správním spise nachází zpráva o bezpečnostní situaci správního orgánu I. stupně, opřena o řadu domácích a především zahraničních zdrojů (vč. mezinárodních organizací). Vycházet lze taktéž ze Závěrečné zprávy Evropské komise, která je veřejně přístupná, přičemž soud jí nad rámec toho ještě provedl k důkazu u jednání. Tyto zprávy podle soudu podávají o bezpečnostní i další situaci na Ukrajině dostatečný obrázek. Stejně tak k případným potížím s návratem žalobkyně na Ukrajinu se sama žalobkyně zevrubně vyjádřila v rámci návrhu na přiznání odkladného účinku, který byl součástí žaloby, přičemž jakékoliv hodnotící vyjádření svědkyně o budoucích obtížích s integrací žalobkyně do ukrajinské společnosti neodpovídá podstatě svědecké výpovědi – svědek by měl vypovídat toliko o tom, co vnímal svými smysly. Konečně pokud jde o skutečnost, že svědkyně mohla vypovídat i k tomu, že žalobkyně nebyla při podání žádosti upozorněna na změnu v posuzování bezpečnostní situace na Ukrajině, tuto skutečnost nečinila žalovaná nijak spornou.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí žalované soud přezkoumal na základě skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí a v mezích uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], jakož i z pohledu

vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.

17. Podle § 36 odst. 3 zákona o pobytu cizinců „(d)obu platnosti víza a dobu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nelze prodloužit, pokud ministerstvo shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza (§ 38).“
18. Podle § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců „(m)inisterstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, jestliže pominuly důvody, pro které bylo toto vízum uděleno, a cizinec nepožádal o zrušení platnosti víza ve lhůtě podle předchozího odstavce anebo bylo-li vízum uděleno podle § 33 odst. 1 písm. d) a soud žalobě nepřiznal odkladný účinek.“
19. Podle § 44a odst. 3 zákona: „(ž)ádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se podává ministerstvu na úředním tiskopisu, na kterém se podává žádost o vydání tohoto povolení. Na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se § 35 odst. 2 a 3, § 36 a § 55 odst. 1 a 2 vztahují obdobně“.
20. Podle preambule nařízení č. 2017/850/EU: „(2) Má se za to, že Ukrajina splnila všechna kritéria stanovená v akčním plánu na uvolnění vízového režimu, který byl ukrajinské vládě předložen v listopadu 2010, a proto splňuje příslušná kritéria osvobození svých občanů od vízové povinnosti, pokud cestují na území členských států. V souladu s příslušným mechanismem stanoveným v nařízení (ES) č. 539/2001 bude Komise řádně sledovat, zda Ukrajina tato kritéria, zejména v oblasti boje proti organizované trestné činnosti a korupci, soustavně plní. (3) Odkaz na Ukrajinu by proto měl být přesunut z přílohy I nařízení (ES) č. 539/2001 do jeho přílohy II. Toto zrušení vízové povinnosti by se mělo vztahovat pouze na držitele biometrických pasů vydaných Ukrajinou v souladu se standardy Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO).“
21. Soud se v logice soudního přezkumu zabýval nejprve námitkou, podle níž je odůvodnění napadeného rozhodnutí nepřezkoumatelné. Zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů (či pro nesrozumitelnost) skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006 - 63, č. 1112/2007 Sb. NSS), nevypovídá se se všemi odvolacími námitkami (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71), či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS). Nepřezkoumatelným pro nedostatek skutkových důvodů pak může být podle ustálené rozhodovací praxe rozhodnutí pro takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde správní orgán opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75).
22. Soud takové vady napadeného rozhodnutí neshledal. Z napadeného rozhodnutí žalované i správního orgánu I. stupně je zřejmé, z jakého skutkového stavu správní orgány vyšly, jak vyhodnotily pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudily. Rozhodnutí jsou řádně odůvodněna a jsou plně srozumitelná. Z rozhodnutí správních

orgánů jasně vyplývá, že žádost žalobkyně o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění byla zamítnuta z důvodu změny bezpečnostní situace na Ukrajině. Tuto změnu má dokládat rovněž přijaté nařízení č. 2017/850/EU. Ostatně ani sama žalobkyně nespécifikovala, v čem namítanou nepřezkoumatelnost spatřuje.

23. Soud se proto dále zaměřil na posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí ve světle žalobních námitek. Hlavní žalobní námitkou je tvrzení žalobkyně, že došlo k porušení zásady legitimního očekávání. Dle žalobkyně neobstojí argumentace žalované založená na přijetí nařízení č. 2017/850/EU, neboť i v roce 2014, kdy jí bylo uděleno vízum, existovala na Ukrajině území, která byla bezpečná.
24. Žalobkyně namítala, že z nařízení č. 2017/850/EU plyne pouze to, že Ukrajina splnila podmínky vnitřní bezpečnosti pro to, aby bylo možno jejím občanům povolit krátkodobě pobývat na území členských států bez víza. Správní soudy se již ve své judikatuře k nařízení č. 2017/850/EU a její šesté hodnotící zprávě několikrát vyjadřovaly.
25. V rozsudku ze dne 4. 9. 2020, č. j. 2 Azs 271/2020 - 35, uvedl Nejvyšší správní soud následující: *„Nejvyšší správní soud souhlasí se závěry žalované, jež potvrdil městský soud, že zmíněné nařízení č. 2017/850 ve spojení s hodnotící zprávou prokazují změnu politické a bezpečnostní situace na Ukrajině a že žalobkyně má možnost se usídlit v jiné části země, má-li obavy (jež by mohly být případně i důvodné) z návratu konkrétně do Doněcké oblasti. Tyto závěry ostatně Nejvyšší správní soud již opakovaně potvrdil ve své rozhodovací praxi (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2020, č. j. 4 Azs 471/2019 - 44). V hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině lze také odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 7 Azs 239/2015 - 26, podle kterého „na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ (obdobně srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 4 Azs 199/2019 - 30, či ze dne 5. 9. 2018, č. j. 4 Azs 170/2018 - 30). Nejvyšší správní soud rovněž setrvale připouští možnost tzv. vnitřního přesídlení cizince do jiné bezpečnější části Ukrajiny (viz např. stěžovatelkou poukazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 64/2017 - 55).“ Obdobné závěry uvedl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 13. 2. 2020, č. j. 4 Azs 471/2019 - 44 (bod 10), nebo rozsudku ze dne 1. 6. 2021, č. j. 8 Azs 109/2021 - 34.*
26. Zdejší soud přitom neshledal důvod se od výše citované judikatury odchýlit. Z uvedené zprávy Komise EU ze dne 18. 12. 2015 č. j. COM(2015) 905 final, na kterou správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí odkázal a soud provedl k důkazu (dostupná např. zde: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2015\)905&lang=cs](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2015)905&lang=cs); cit. ke dni 24. 8. 2021) a nařízení č. 2017/850/EU jasně vyplývá, že unijní orgány stvrdily, že Ukrajina splňuje mimo jiné i podmínky v oblasti vnitřní bezpečnosti a standardu lidských práv. Co se týče nařízení č. 2017/850/EU, je třeba podotknout, že to bylo s účinností od 18. 12. 2018 (tj. po vydání prvostupňového rozhodnutí) nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. 11. 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni. Ukrajina je však i dle nového

nařízení zemí, jejíž státní příslušníci jsou osvobozeni od vízové povinnosti a na popsaném posouzení se tak nic nezměnilo – žalobkyně v tomto ohledu ani ničeho nenamítala.

27. Součástí správního spisu je rovněž Informace OAMP ze dne 22. 1. 2018, dle níž se bezpečnostní situace ve srovnání s rokem 2014 stabilizovala. Ačkoliv centrální vláda nemá pod kontrolou poloostrov Krym a část Luhanské a Doněcké oblasti, na jejichž území byly vytvořeny samozvané lidové republiky kontrolované proruskými separatisty, bezpečnostní incidenty se omezovaly pouze na okolí tzv. linie dotyku. Není proto pochyb, že současná bezpečnostní situace je stabilní na většině území Ukrajiny.
28. Správní orgány shledaly, že přestože žalobkyně pochází právě z Luhanské oblasti, nic jí nebrání přesídlit se do jiné části Ukrajiny. Žalobkyně ve správním řízení sice uvedla, že nemá reálnou možnost pobývat nikde jinde, protože nejbližší rodina žije v České republice a příbuzní jí nemohou s ubytováním pomoci, žádné specifické okolnosti svého případu bránící jí ve vnitřním přesídlení ale nekonkretizovala. Žalobkyně sice ke své žádosti doložila novinové články, ty se ale týkaly pouze špatné bezpečnostní situace na východě Ukrajiny. Tuto skutečnost přitom žalovaná nijak nerozporela. Z Informace OAMP ze dne 22. 1. 2018 přitom vyplývá, že na Ukrajině byl přijat zákon o zajištění práv a svobod vnitřně přesídlených osob. Přestože dle zprávy Výboru OSN pro lidská práva čelí mnoho vnitřně přesídlených osob byrokratickým překážkám a diskriminaci kvůli různým legislativním aktům, podle posledního průzkumu 88 % vnitřně přesídlených osob tvrdí, že jsou částečně nebo plně integrováni do místní komunity. Dle zprávy je vyplácení sociální podpory vnitřně přesídleným osobám možné, je ale svázáno s jejich přítomností na území kontrolovaném vládou. Správní orgány tak měly k dispozici podklady, z nichž vyplývá, že vnitřně přesídlené osoby mají sice na Ukrajině jisté problémy, nejedná se ale o problémy nepřekonatelné, které by nebyly řešeny. Kromě toho musí soud opětovně zdůraznit, že žalobkyně v průběhu správního řízení žádné specifické okolnosti svého případu, pro něž by se nemohla přesídlit, neuváděla. Ani v rámci žalobních bodů nenamítala pochybení žalované spočívající v nedostatečném zhodnocení možnosti jejího vnitřního přesídlení.
29. Soud nicméně nepřehlédl, že nemožnost svého návratu žalobkyně uváděla v žádosti o přiznání odkladného účinku žaloby, jež byla její součástí a v níž tvrdila, že neovládá ukrajinský jazyk, neboť je etnicky ruskou, v domovském státě nemá žádné vazby. Její o 12 let starší sestra žije na Ukrajině se svými dětmi a nedokáže se o sebe postarat. Žalobkyně dále vyjádřila obavu, že pro svůj etnický původ bude mít problémy s bydlením a sociálním uplatněním. V České republice se výrazně podílí na péči o vnučku. Ve společné domácnosti žije právě s vnučkou a dcerou. Na území ČR žije i její druhá dcera s rodinou. S ohledem na svůj věk je dle jejího názoru vyloučené, aby se v případě odjezdu mohla do ČR vrátit na základě zaměstnanecké karty, nemůže ani podnikat a studovat. Dále uvedla, že má zdravotní problémy s pohybovým aparátem. Kromě toho nedostává z Ukrajiny starobní důchod. Zdejší soud proto k tvrzení žalobkyně nad rámec vypořádání žalobních námitek podotýká, že nezpochybňuje, že případné přesídlení a hledání zaměstnání může pro žalobkyni znamenat jisté životní obtíže. Strpění na území ČR však neslouží k tomu, aby žalobkyně byla uchráněna od nekomfortního, avšak v principu bezpečného života ve své domovské zemi, byť případně i v místech, která nejsou jejím původním domovem a kde nemá žádné příbuzné (obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2020, č. j. 2 Azs 271/2020 - 35). Žalobkyně je dospělou svéprávnou osobou, přičemž absence rodiny v zemi původu není sama o sobě důvodem, který by návrat do této země vylučoval. Navíc má žalobkyně na území starší sestru, jejíž rodina jí může alespoň částečně

pomoci, jakkoli tato sestra podle tvrzení obou stran žije právě na Donbase – rodinní příslušníci případně mohou pomoci žalobkyni i na dálku. Svou rodinu přitom může v ČR navštěvovat. Z rozhodovací činnosti je kromě toho soudu známo, že žalobkyně podala i žádost o zaměstnaneckou kartu (příčemž proti rozhodnutí o zastavení řízení v této věci podala žalobu, která je vedena u zdejšího soudu pod sp. zn. 6 A 68/2019). Z uvedeného vyplývá, že je žalobkyně i ve svém věku schopna vykonávat práci. Žalobkyně kromě toho své zdravotní problémy blíže nekonkretizovala a neprokázala lékařskými zprávami apod.

30. Soud kromě toho neshledal, že by došlo k porušení zásady legitimního očekávání. Žalobkyni bylo uděleno vízum za účelem strpění pobytu v roce 2014, následně jí bylo uděleno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu v roce 2015, které bylo prodlouženo v roce 2016 a naposledy 29. 4. 2017. Přestože byla hodnotící zpráva přijata již v roce 2015, stala se podkladem pro nařízení č. 2017/850/EU, které bylo přijato až 17. 5. 2017. Žalobkyně přitom netvrdila, že by v předchozích řízeních, kdy jí byla platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu prodloužena, správní orgány vycházely přímo i ze zmíněné závěrečné hodnotící zprávy. Změna v přístupu správních orgánů v důsledku přijetí nařízení č. 2017/850/EU tak sama o sobě porušení legitimního očekávání nepůsobí. Správní orgán I. stupně totiž seznal, stejně jako žalovaná, že minimálně od doby vydání nařízení netrvají důvody, pro něž bylo žalobkyni vydáno vízum a následně také povolení k dlouhodobému pobytu. S poukazem na podstatnou změnu okolností, jak byla konstatována daným nařízením, dospěla žalovaná k závěru o změně politické a bezpečnostní situace na Ukrajině a možnosti vnitřního přesídlení, má-li žalobkyně obavu z návratu konkrétně do Luhanské oblasti. Nejednalo se tak o libovolnou či svévolnou změnu rozhodovací praxe, nýbrž reakci na vývoj hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině (obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2020, č. j. 2 Azs 271/2020 - 35, nebo 26. 5. 2021, č. j. 2 Azs 230/2020 - 34). Odlišné posouzení navíc správní orgány vysvětlily, a to právě s poukazem na zlepšení situace na Ukrajině a zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku.
31. Zákonodárce stanovil jasné podmínky, při jejichž splnění lze udělit pobytové oprávnění za účelem strpění. V současné době však žalobkyně tyto podmínky nesplňuje. Soud také považuje za nutné zdůraznit, že dlouhodobý pobyt za účelem strpění je zcela specifický institut, který se uděluje ze zákonem stanovených důvodů uvedených v § 33 popřípadě § 43 zákona o pobytu cizinců a nemá primárně nahrazovat jiné typy pobytů uvedené v tomto zákoně. Z napadených rozhodnutí ale vyplývá, že žalobkyně zákonem stanovené podmínky pro udělení tohoto pobytového oprávnění nesplňuje. Proto pokud má žalobkyně zájem nadále pobývat v České republice, musí si zajistit standardní pobytový status a nikoli trvat na prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem strpění, které je jen tzv. „nouzovou“ variantou pobytu poskytovanou za splnění specifických podmínek a pouze dočasně po dobu trvání zákonem stanovené překážky.
32. Pokud se přitom týče námitky nedostatečného poučení či indikace změny rozhodovací praxe při podání žádosti, soud k ní podotýká, že tuto námitku uplatnila žalobkyně nově až u ústního jednání. Jakkoli žalobkyně v žalobě vznášela námitku porušení zásady legitimního očekávání, potažmo neodůvodněné změny rozhodovací praxe, nově uplatněná námitka představuje zcela jiné (nové) uchopení tvrzené nepředvídatelnosti postupu správního orgánu I. stupně bez přímé souvislosti s dosavadní argumentací. Z tohoto pohledu ji nelze považovat za rozhojnění dosavadních žalobních námitek, ale za samostatný žalobní bod, uplatněný opožděně po lhůtě k podání žaloby (§ 71 odst. 2 s. ř. s.

ve spojení s § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Již jen nad rámec toho pak soud ke vznesené argumentaci uvádí, že vlastní přijetí žádosti je ryze administrativní úkon, u kterého se z povahy věci nepředpokládá detailní právní rozbor všech rozhodných otázek spojených s podáním žádosti – dle soudu tak zásadně není povinností správního orgánu ještě předem vlastního řízení poskytovat poučení o změně rozhodovací praxe a předvídat tím vlastní posouzení věci. Případné nedostatečné poučení, i kdyby snad mělo být namísto, nadto podle soudu nemůže založit nezákonnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně, neboť pro zamítnutí byly splněny zákonné předpoklady (viz shora).

VII. Závěr a náklady řízení

33. S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti shledal Městský soud v Praze žalobu nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
34. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěšná nebyla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí nad rámec její běžné administrativní činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu